

Inatsisartunut ilaasortaq Malik Berthelsen
Nuuk

21. oktober 2010

Sagsnr. 2010-039980

Dok. Nr. 486803

**Immiaaqqanik aamma imeruersaatnik kulsyremik akulinnik niuerneq pillugu § 36
imm. 1 naapertorlugu apeqquteqaammut akissut**

Asasara Malik Berthelsen,

Postboks 1614

3900 Nuuk

Tlf. (+299) 34 50 00

Fax (+299) 32 52 86

E-mail: nnpan@nanoq.gl

www.nanoq.gl

Inatsisartut suleriaasianni § 36 imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut pingasunik
apeqquteqarputit immiaaqqanut aamma imeruersatinut kulsyremik akulinnut
attuumassuteqartunik, taakkulu matumuuna akineqassapput.

- 1) *Immiaaqqat imeruarsaatillu kulsyremik akullit utertittagaanngitsunik puullit
niuertarfinni amerligaluttuinnartut tuniniarneqarnissaat inatsisitigut
akueraisaanerluni?*

Apeqqummut qulaaniittumut tunngatillugu nalunaarutigineqarsinnaavoq, Immiaaqqat
imeruersaatillu kulsyrimik akullit puui pillugit Namminersornerullutik Oqartussat
nalunaarutaannit nr. 16, 28. maj 2002-imeersumit imeruersatinut pooritinneqartartut
ilaat iluarsiivigineqartarput, tamakkernagilli.

Taamaasilluni nalunaarut immiaaqqanut imeruersatinullu kulsyremik akulinnut
taamaallaat tunngavoq. Imeruersaat kulsyremik akulik § 56 "Nioqqutissat
nalunaaqtserneqartarnissaannut ilitsersuut 1. maj 2004-immersoq" naapertorlugu
nassuarneqarpoq imerpasutut, 150 milligram/liiterimut inorlugu koffein-imik
imaqanngitsutut. Taamaalluni nalunaarutikkut siuliani oqaatigineqartukkut taamaallaat
imeruersaatit kulsyremik akullit iluarsiivigineqartarput, koffein-imik imallit, qulaani
killiussatut oqaatineqartumik imakinnerusut. Tamanna assersuutigalugu ima
isumaqarpoq, tunisassiat soorlu enegidrikke-nik taaneqartartut, 150 mg/l-imik
annertunerusumik koffein-imik imallit nalunaarummi iluarsiivigineqartannngitsut.
Ilanngullugit imeruersaatit alcops-inik taaneqartartut, ciderit aamma juice-it aamma
nalunaarummut attuuttumut ilaatinneqanngillat, taakku immiaaqqatut
taaneqarsinnaannginnamik imaluunniit imeruersaatitkul kulsyremik akulittut
nassuarneqarnatik.

Taamaalilluni nalunaarutikkut atuuttukkut taamaallaat imerpalasut ilaasa puui Kalaallit Nunaanni nioqqtigineqartartut iluarsiivigineqartarput. Taamaammat nalunaarummut ilaatinneqanngitsunik imerpalasunik puulerlugit tuniniaasinnaanermut annertuumik perarfissaqarpoq inatsisitigut unioqqtitsinerunngitsumik. Nalunaarummi § 5, imm. 2 naapertorlugu kommunalbestyrelsit pooritinneqartut allaanerusut, nalunaarummi aalajangersakkanut naapertutinngitsut, peerneqarnissaasa peqqussutiginissaanut nalunaaruteqarsinnaapput.

Ilanngullugu nalunaarutigineqarsinnaavoq, nalunaarutip atuuttup kingunerimmagu assigiinngitsunik iluarsiiviginnittarsinnaaneq nunami nunap immikkoortortaanut assigiinngitsunut.

Taamaalilluni Kitaani taamaallaat akuerisaapput immiaaqqanik imeruersaatinillu kulsyremik imalinik tuniniaasinnaaneq sassaalliisinnaanerlu utertittakkanik puulinnik, nalunaarummit ilanngussami uuttuutinik nalunaarneqarsimasunik eqquutsitsisunik (takuuk akissummut ilanngussaq 1 ilanngunneqartoq) piumasaqaatit ataani allaaserineqarsimasut naapertorlugit immikkut akuersissummik pissarsisimanngikkaanni.

Tunumi Avannaanilu imiaaqqat imeruersaatillu kulsyremik akullit ataasiaannarlugit atorneqartunik puulerlugit tuniniarneqarsinnaapput sassaalliuutigineqarsinnaallutilu, utertitsarnissamik aaqqissuussinermut Naalakkersuisunit akuersissutigineqarsimasumut ilaatinneqarsinnaasut. Piviusumilli utertitsarnissamik aaqqissuussinermik pilersitsisoqarnikuungilaq. Taamaalilluni Tunumi Avannaanilu immiaaqqanik imeruersaatinillu kulsyremik akulinnik tuniniaasoqarsinnaavoq ataasiaannarlugit atorneqartartunik puulerlugit, taakkulu inatsisit naapertorlugu pisussaaffilerneqaratik puunik utertitsarnermik periutsimut atorsinnaasumut ilaatinneqarnissaannut.

Aammattaaq nalunaarutigineqarsinnaavoq, Nunamut Namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq perarfissaqarmat nalunaarummi aalajangersakkanik sanioqqtitsisoqarnissaanik immikkut akuersissuteqarsinnaanermut taamaalilluni ataasiaannarlugit atorneqartartunik puulerlugit immiaaqqanik imeruersaatinillu kulsyremik akulinnik sassaalliisoqarsinnaalluni. Tamatumunnga piumasaqaataavoq, pilersuinikkut ajornartorsiuteqarnerit pissutsilluunniit allat attuutissasut, aammalu poorineqartut isumannaatsumik suujunnaarsinnejqarsinnaassasut. Taamatut perarfissaq ilaatigut Sermersuarmi ilisimatusarnikkut ilisimasassarsiornerni atorneqartarpoq, tassani immikkut akuerineqarnissaq aalajangersimasumik toqqammaveqartarluni piuisinnaassutsikkut aamma angallanneqarnerini oqimaassutsikkut. Aamma perarfissaq

taanna atorneqartarpooq Avannaani Tunumilu immiaaqqanik imeruersaatinillu kulsyrenik imalinnik qillertuusanik pooqartillugit tuniniaasinnaanissamut akuersissuteqarnernut.

Aammattaaq 27. juni 2006-mi taamanikkut Naalakkersuisuunut isummermissamut tunngavissiamik saqqummiussinermili periarfissaqalerpoq sanioqqutitsinikkut immikkut akuerineqarnissamik immiaaqqanik tuniniaasinnaanissamut sassaalliiisinjaanissamullu nappartaasanik puulerlugit, atorneqareeraangamik katersoqqinneqartartunik immeqqinneqartartunillu.

UPA2010/43-mi Inatsisartunit suliarineqarpoq apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisssiaq puiaasanik utertitsisarnermik aaqqissuussinerup killilersorneqarpallaarunnaarsinnejarnissaa (ammanerulersinnejarnissaa) pillugu, taamaasilluni periarfissaqalerluni immiaaqqanik imeruersaatinik il.il. tuniniaasoqarsinnaalissalluni puiaasanut qillertuusanullu ullumikkut atorneqartunit allaanerusunut poorlugit.

Tassunga atatillugu Inatsisartuni amerlanerussuteqartut Naalakkersuisut suliamut akissuteqaataat taperserpaat, tassuuna takuneqarsinnaavoq Naalakkersuisut isummersimasut tamakkiisumik misissueqqissaarnermik aallartitsiniarlutik puiaasanik utertitsisarnermi aaqqissuussinerup killilersorneqarpallaarunnaarsinnejarnnerata suut kingunerissanerai uagut inuiaqatigiitsinnut – tessunga ilanngullugu qillertuusanik utertitsisarnermut aaqqissuussinermik eqquassisinnaaneq – taamaalilluni suliami matumani suliarilluukkanik toqqammaveqarluni aalajangiisoqarsinnaaniassamat.

Akissuteqaammi ilanngullugu allaqavoq, taamatut misissueqqissaarnermi avatangiisinut kingunerisinnaasanik nalilersuisoqassasoq, tessunga ilanngullugu naliliineq “pilersinneqarneraniit suujunnaarsinnejarnneranut - periutsimik”, tassani aamma avatanngiisinut sunniineq, puiaasanik sananermiittoq, assartuinermiittoq, puiaasanik errortuinermiittoq il.il. ilanngullugu suliarineqassasoq. Taamatut tamakkiisumik misissueqqissaarnermi aamma akuusunik attuumassuteqartunik allanik nalilersuisoqartassaaq, tamatumunnga ilanngullugit utertitsisarnermik periuseqalersinnaanermut periarfissanik nunamut tamarmut atuussinnaasunik, Kalaallit Nunaannut assartuinermut puiaasanik utertitsisarnermik periutsimik killersorneqarpallaarunnaarsitsineq qanoq kinguneqassanersoq kiisalu nunatsinnik tunisassianut. Ulluinnarni atorneqartartunik niuertarfinnut kingunerisinnaasat aamma misissoqqissaarneqassapput, soorlutaaq innuttaasumut kingunerisinnaasat akimut aamma nioqqutigineqartut qanoq ittuunerinut qassiunerinullu tunngasut misissoqqissaarneqassallutik.

Taamaattumik Naalakkersuisut oktobari 2010-mi suleqatigiissitalioriarput, taamatumanilaatigut siunertarineqassalluni Kalaallit Nunaanut tamarmut atuuttumik pimoorussisumik utertitsarnermik periutsimik pilersitsinissami periarfissanik misissuinissaq, tassunga aamma Tunu Avannaalu ilanngullugit. Ilanngullugu suleqatigiissitap misillugu misissorniarpaat ullumikkut utertitsarnermik periusiusup annertusineqarsinnaaneranut periarfissaq, taamaalilluni siunissami immaqa utertitsarnermik periutsimik pilersitsisoqarsinnaanersoq, poortuutit assigiinngitsut, Kitaani utertitsarnermik periusiusumut atuuttumut ilaatinneqartunik arlaqarnerusut ilaatinneqalernerannik nassataqartumik. Ilanngullugu suleqatigiissitamut siunertaavoq periarfissat misissussallugit tassuuna eqqagassanik pilersitsisarnerup pinaveersimatinneqarnissaanut iluarsiissutaasup atuuttup allanngortinneqarsinnaanera, taamaasilluni neriuutigineqarluni taamaaliorneq peqataassasoq eqqagassat pillugit iliuusissatut pilersaarummi Naalakkersuisut anguniagaasa ilaannik naammassinninnissaq.

Ilanngullugu Naalakkersuisut isumaqarput – ilaatigut suleqatigiissitamit qulaani taaneqartumit inassuteqaatit tunngavigalugit – nalunaarummit qulaani taaneqartumit 2002-meersumit pisariaqartinneqartunik allannguisinnaanissamut immiaaqqanut aamma imeruersaatinut kulsyrenik imalinnut poorineqartartut pillugit, ilaatigut siunertaralugu nalunaarut ullumikkorningarnit poortuutinut assigiinngitsunut arlaqarnerusunut atuutilerniassammat, ilaatigullu avatangiisinut iluaqutaasumik. Tassunga atatillugu Naalakkersuisut isumaqarputtaaq pisariaqartinneqartuni avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugit peqqusummi allannguisoqassasoq, taamaalilluni Naalakkersuisut pisariaqartinneqartumik piginnaatinneqalerlutik imerpalasunik nioqqutissanut pooritinneqartartut pillugit malittarisassanik aalajangersaasinnaanissamut ullumikkumut naleqqiullugu pooritinneqartartunit assigiinngitsunit amerlanerusunut, tassunga ilanngullugu poortuutinik assigiinngitsunik aalajangersimasunik atuinissamut inerteqquteqarneq imaluunniit pisussaaffeqarnissaq kiisalu utertitsisarnissamik periutsinik pilersitsinissamut pisussaaffeqarnissaq.

- 1) *Naalakkersuisut eqqarsaatigisinnannginnerlugu imeruarsaatit utertittagaanngitsunik puullit avatangiisinut akitsuusernissaat?*

Aallaavittut imerpalasunut poortuutitut tunisassiani avatangiisinut akitsuuteqartitsinissamut Naalakkersuisut tapersersuisuupput, tassami naatsorsuutigineqassammat, akitsuutit avatangiisinut iluaqutaasumik sunniuteqarumaartut. Tassunga atatillugu Naalakkersuisut nalilerniarpaat, akitsuutinit isertitassangorsinnaasut qanoq annertutigisumik tamakkiisumik ilannakuusumilluunniit avatangiisitigut suliniutinut atorneqarsinnaassanersut.

- 1) *Imeruarsaatit inuummarinnartutalimmik akullit pisisinnaasut ukiui minnerpaaffilernissaat Naalakkersuisut tapersersinnaanerlugu?*

Apeqqut taanna suliassaqaqfimmut akisussaaffik eqqarsaatigalugu Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmimmat, Naalakkersuisut sinnerlugit Peqqissutsimut Naalakkersuisup apeqqut taanna akissuteqarfigaa, taannalu § 36 apeqqummit matuminnga tamarmiusumik akissuteqaammut ilaatinneqarpoq.

Naalakkersuisut nalilerpaat imeruersaatit qiiimmassaatnik akullit (pingaartumik koffein-imik) - aamma energidrikke-tut ilisimaneqartut – meeqqanut, inuusuttunut aamma inersimasunut ingasaattumik atuinermi toqqaannartumik ajoqusiisinnaasartut.

Koffein sivikitsumik nukissaqalernerulerermik misigitsisisinnaavoq. Koffein-ili annertuunngorlugu atoraanni tamatuma kingunerisinnaavaa, eqqissiveerunneq, annilaanganeq, puffassimaarneq aammalu aallusisinnaanissap ajornakusuulernera. Peqatigitillugu naarluttoqalersinnaavoq, nioqqorluttoqalersinnaavoq aamma merianngulersoqarsinnaavoq. Ilaat uniffeeruttarput, allaalli uummatiminnik kassuttuulersarlutik aamma nukimmikkut sajulersinnaasarlutik. Allat sinilluarsinnaajunnaartarput, energidrikkenik imersimagaangamik. Tassa killormooraluartumik ima isumaqarpoq, energidrikkemik annertunerusumik imersimagaanni nukissakinnerulersoqartartoq. Tamatuma saniatigut misigineqarsinnaavoq koffein-imik pinngitsuuisinnaalerneq, tamatumalu atuinerup aqunneqarnissaa ajornakusoortilersinnaavaa.

Pingaartumik meeqqat, naartusut aamma arnat naartunissaminnik pilersaaruteqartut kaammattorneqartarput energidrikke-nik imertannginnissaannut annertuumik koffein-imik imaqarnerat pissutigalugu.

- ❖ Naartusut aamma arnat naartunissamik eqqarsaateqartut ullormut 300 mg. koffein-imik annertunerpaamik atuisariaqarput. Naartusumut naartunerup aamma meeqqap sunnerneqarsinnaaneranut navianartoqarpoq annertunerusumik koffein-imik pinermi.
- ❖ Meeqqat inuusuttullu kingunerlutsitsisisinnaapput – sivikitsumik pissusilersonerup allanngorneranik, soorlu annilangaallutik ersillutilu – inersimasuninngarnit annikinnerungaartumik koffein-imik atuinerminni. Assersuutigalugu meeqqat inuusuttullu ullut tamaasa 2,5 mg-imik annertunerusumik koffein-imik atuisariaqartassanngillat oqimaassutsiminni kiilunut tamanut sanilliullugit. Tamanna ima isumaqarpoq, meeraq 40 kiilumik oqimaassusilik ullormut annertunerpaamik 100 mg-mik koffein-imik atuisariaqartoq. Taanna annikitsuaraannannanguamik annertunerulaarpoq, energidrikke-mi 0,25 literiusumi qillertuusamiittumit. Peqatigitillugu koffein

imerpalasuni allani nassaassaavoq, meeqqanit inuussuttunillu
pissarsiarineqarsinnaasuni – ilaatigut kaffimi, tiimi aamma sodavand-ini,
tamannalu ima isumaqarpoq, meeqqat sukkasuumik koffein-imik
pissarsinissamut killiliussat qaangipallassinnaagaat.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoq suliaq pillugu Inuussutissanut Siunnersuisoqatigiinnut paasiniaavoq, tulliuttumilu taakku ima kaammattuuteqarput:

Inuussutissanut Siunnersuisoqatigiit Danmarkimi Fødevarestyrelsen-ip kaammattuutai taperserpa, tassalu meeqqat 12-it inorlugit ukiullit energidrikke-nik imigaqartariaqanngitsut, aamma meeqqanut inuusuttunullu 12-iniit 18-inut ukiulinnut kaammattutigineqarluni energidrikke-nik imertarnertik killilersimaassagaat. Ilanngullugu Inuussutissanut Siunnersuisoqatigiit oqaatigaat, Danmark EU-mi siunnersuuteqarsimasoq energidrikke-ni annertusisamik mianersoqqusilluni allagartalersuisalernissamik. Siunnersuutip tamatuma kinguneraa, energidrikke-t annertuumik koffein-imik imaqarnerminnik allagartalersorneqarnermi saniatigut aamma allagartalerneqarsimassasut koffein-imik ima annertutigisumik imaqartut meeqqat, inuusuttut aamma naartusut annertunerpaarpaamik imersinnaasariaqangaannik. Suliniut tamanna Inuussutissanut Siunnersuisoqatigiit taperserpaat.

Aammattaaq Inuussutissanut Siunnersuisoqatigiit isumaqarput, pissusissamisuussasoq atuarfiit sunngiffimmilu paaqqinnittarfiit, klubbit il.il. meeqqanik inuusuttunillu najorneqartartut, angajooqqaat oqaloqatigalugit kaammattorneqassasut tamakku energidrikke-nik imerfiusassanngitsut.

Peqqissutsimut Naalakkersuisup Inuussutissanut Siunnersuisoqatigiit kaammattuutaanut isumaqataavoq isumaqarlunilu, ukiutigut 12-inut killiliinerup eqquunneqarnera malitseqassasoq paasisitsiniaalluni sulinermik aamma atuarnerup nalaani energidrikke-t pillugit politikkeqarnissamik.

Inussiarnersumik inuullaqqusillunga

Anthon Frederiksen